

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 17.02.1978, sp. zn. 7 Tz 8/78, ECLI:CZ:NS:1978:7.TZ.8.1978.1

Číslo: 55/1978

Právní věta: Vydělečná činnost, k jejímuž provádění se nevyžaduje povolení státního orgánu, nemá charakter neoprávněného vydělečného podnikání ve smyslu znaků trestného činu nedovoleného podnikání podle § 118 tr. zák.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 17.02.1978

Spisová značka: 7 Tz 8/78

Číslo rozhodnutí: 55

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Neoprávněné podnikání

Předpisy: 140/1961 Sb. § 118 odst. 1 65/1965 Sb. § 232 odst. 2
§ 236 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 55/1978 sb. rozh.

Vydělečná činnost, k jejímuž provádění se nevyžaduje povolení státního orgánu, nemá charakter neoprávněného vydělečného podnikání ve smyslu znaků trestného činu nedovoleného podnikání podle § 118 tr. zák.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 17. února 1978 sp. zn. [7 Tz 8/78](#).)

Nejvyšší soud ČSR shledal, že rozsudkem krajského soudu v Ostravě z 20. října 1975 sp. zn. 6 To 482/75, jímž k odvolání okresního prokurátora byl zrušen výrok o trestu v rozsudku okresního soudu ve Frýdku - Místku z 27. srpna 1975 sp. zn. 6 T 346/74 a obviněnému byl za trestný čin nedovoleného podnikání podle § 118 odst. 1 tr. zák. uložen trest odnětí svobody v trvání osmnácti měsíců, jehož výkon byl podmíněně odložen na zkušební dobu tří let, a dále peněžitý trest ve výměře 10 000 Kčs, přičemž pro případ, že by jeho výkon mohl být zmařen, byl stanoven náhradní trest odnětí svobody v trvání čtyř měsíců a odvolání obviněného bylo zamítnuto, byl porušen zákon v ustanovení § 118 odst. 1 tr. zák.

Tento rozsudek a rozsudek okresního soudu ve Frýdku - Místku z 27. srpna 1975 sp. zn. 6 T 346/74 v

celém rozsahu zrušil a podle § 271 odst. 1 a § 226 písm. b) tr. ř. obviněného zprostil obžaloby pro skutek, jehož se měl dopustit tím, že v době od počátku r. 1970 do 23. 8. 1974 v okrese Frýdek - Místek a v dalších okresech provozoval bez povolení soukromou výtěžnou činnost spočívající v ošetřování paznehtů hovězího skotu v různých jednotných zemědělských družstvech a farmách státních statků, za což obdržel nejméně 219 000 Kčs, a tak měl spáchat trestný čin nedovoleného podnikání podle § 118 tr. zák.

Z odůvodnění:

Rozsudkem okresního soudu ve Frýdku - Místku ze dne 27. 8. 1975 sp. zn. 6 T 346/74 byl obviněný F. B. uznán vinným trestným činem nedovoleného podnikání podle § 118 odst. 1 tr. zák., za který mu byl podle § 118 odst. 1 tr. zák. uložen trest odnětí svobody v trvání šesti měsíců s podmíněným odkladem na zkušební dobu jednoho roku.

Uvedený trestný čin podle výroku rozsudku spáchal tím, že od počátku roku 1970 do 23. 8. 1974 v okrese Frýdek - Místek, Ostrava, Karviná, Nový Jičín, Litoměřice, Ústí nad Labem, Česká Lípa, Teplice a Trenčín provozoval bez příslušného povolení správních orgánů soukromou výtěžnou činnost, a to ošetřování paznehtů hovězího dobytka v různých jednotných zemědělských družstvech a farmách státních statků a za uvedenou dobu tak ošetřil nejméně 23 000 ks skotu, za což obdržel mzdu nejméně ve výši 219 000 Kčs.

Z podnětu odvolání okresního prokurátora krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 20. 10. 1975 sp. zn. 6 To 482/75 zrušil celý výrok o trestu v citovaném rozsudku okresního soudu ve Frýdku - Místku a uložil obviněnému trest odnětí svobody v trvání 18 měsíců s podmíněným odkladem jeho výkonu na zkušební dobu tří let. Podle § 53 odst. 1 tr. zák. uložil obviněnému peněžité trest ve výměře 10 000 Kčs, přičemž pro případ, že by výkon tohoto trestu mohl být zmařen, stanovil náhradní trest odnětí svobody v trvání čtyř měsíců. Odvolání obžalovaného bylo podle § 256 tr. ř. zamítnuto.

Proti tomuto rozsudku krajského soudu v Ostravě podal generální prokurátor ČSR ve prospěch obviněného stížnost pro porušení zákona. Ve stížnosti pro porušení zákona bylo vytknuto, že soudy přehlédly, že k činnosti spočívající v ošetřování paznehtů hovězího dobytka není třeba povolení, neboť jde o práce patřící do náplně činnosti chovatelských podniků, které je musí vykonávat vlastními silami a pokud takové pracovníky nemají, mohou k tomu cíli uzavírat pracovní smlouvu nebo dohodu o provedení práce ve smyslu § 232 a násl. zák. práce, jak tomu bylo také v případě obviněného. Z toho stížnost pro porušení zákona dovozuje, že v jednání obviněného nelze spatřovat trestný čin nedovoleného podnikání podle § 118 tr. zák.

Nejvyšší soud ČSR přezkoumal podle § 267 odst. 1 tr. ř. správnost všech výroků napadeného rozsudku, jakož i řízení, jež mu předcházelo, a shledal, že zákon byl porušen.

Okresní soud v souladu s provedenými důkazy zjistil, že obviněný od počátku roku 1970 do 23. 8. 1974 v okrese Frýdek - Místek a v dalších okresech bez povolení příslušných státních orgánů ošetřil na základě dohod o provedení práce v různých zemědělských organizacích paznehty a nejméně 23 000 kusů skotu, za což obdržel čistou odměnu nejméně v částce 219 000 Kčs. Toto jednání obviněného posoudil okresní soud jako trestný čin nedovoleného podnikání podle § 118 odst. 1 tr. zák., přičemž vycházel z toho, že šlo o činnost, k níž obviněný neměl povolení a která vykazovala znaky soustavnosti a odpovídala výkonu zaměstnání.

Provozování soukromého výrobního nebo jiného výtěžného podnikání ve větším rozsahu naplňuje znaky trestného činu nedovoleného podnikání podle § 118 odst. 1 tr. zák. jen tehdy, jestliže je pachatel provozuje neoprávněně. Proto je třeba především zkoumat, zda k výtěžné činnosti, kterou pachatel prováděl, je třeba povolení. Zjistí-li se, že šlo o činnost, k níž je třeba povolení, je nutno dále

zkoumat, zda pachatel povolení k činnosti měl.

V případě obviněného okresní soud pouze zjistil, že obviněný uvedenou činnost prováděl bez povolení příslušných státních orgánů. Nezabýval se však základní otázkou, zda k činnosti spočívající v ošetřování paznehtů hovězího skotu je vůbec třeba povolení. Krajský soud v tomto směru vyslovil v napadeném rozsudku názor, že šlo o činnost, která podléhala povolení podle zásad schválených usnesením vlády z 3. 3. 1965 a uveřejněných pod č. 20/1965 Sb. S tímto názorem krajského soudu však nelze souhlasit, neboť tyto zásady, jak je zřejmé z ustanovení čl. 1 zásad, platí jen pro poskytování některých služeb a oprav obyvatelstvu v místech, kde tyto opravy a služby nemohou zajistit socialistické organizace. Poněvadž činnost, kterou prováděl obviněný, nepatří do oblasti služeb a oprav poskytovaných obyvatelstvu (srov. též. čl. 2 zásad), nelze otázku, zda k činnosti prováděné obviněným bylo třeba povolení, řešit z hlediska zásad pro poskytování některých služeb a oprav občany uveřejněných pod č. 20/1965. Sb.

Pokud jde o činnost spočívající v ošetřování paznehtů hovězího skotu, je třeba vycházet z ustanovení § 4 odst. 1 vyhl. ministerstva zemědělství, lesního a vodního hospodářství č. 154/1961 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o veterinární péči. Podle tohoto ustanovení je chovatel zvířat povinen dbát o správné ošetření paznehtů u zvířat nejméně jednou do roka. Jde o součást úkolů veterinární péče upravené v zákoně č. 66/1961 Sb., za jejichž splnění podle § 4 odst. 1, 2 tohoto zákona odpovídají v jednotných zemědělských družstvech jejich představenstva a u státních statků jejich vedoucí, kteří k plnění těchto úkolů ustanovují způsobilé pracovníky.

Z těchto zákonných ustanovení vyplývá, že obstarávání úkolů spojených s ošetřováním paznehtů u zvířat spadá do výlučné pravomoci vedoucího orgánů zemědělských podniků, kteří k plnění těchto úkolů ustanovují způsobilé pracovníky. Jde tedy o činnost, k jejímuž provádění se nevyžaduje povolení státního orgánu. Tento závěr odpovídá také vyjádření ministerstva vnitra ČSR z 29. 9. 1976, podle něhož k ošetřování paznehtů u dobytka není třeba povolení proto, že jde o povinnost chovatele dobytka, jímž je každý (organizace i fyzická osoba), kdo zvíře chová nebo ošetřuje § 1 č. 12 již citované vyhl. č. 154/1961 Sb.).

Okresní soud i krajský soud dále zjistily, že obviněný prováděl práce spojené s ošetřováním paznehtů u dobytka na základě dohod o provedení práce ve smyslu § 232 odst. 2 písm. b) zák. práce, které uzavíral buď písemně, nebo ústně (§ 238 odst. 1 zák. práce) s vedoucími pracovníky zemědělských podniků a závodů. Tuto skutečnost jednotliví vedoucí pracovníci zemědělských podniků a závodů, v nichž obviněný prováděl ošetření dobytka, také potvrdili jako svědci a ve svých výpovědích dále uvedli, že šlo jen o občasné prováděné pracovní úkoly, pro které neměli vlastní způsobilé pracovníky, a proto byli nuceni - měli-li splnit jim zákonem uloženou povinnost - uzavírat dohody o provedení ošetření paznehtů u zvířat s obviněným, který byl zkoušeným paznehtářem. Tento postup zcela odpovídal ustanovení § 232 odst. 2 písm. b) zák. práce, podle něhož lze dohodu o provedení práce uzavřít za předpokladu, že organizace nemůže provedení úkolu zajistit svými pracovníky v rámci jejich povinností vyplývajících z pracovního poměru.

Z provedených důkazů soudy také zjistily, že obviněný ve všech případech prováděl ošetření dobytka odborně a bez jakýchkoli závad, že odměna, kterou za práci požadoval a dostal, odpovídala odměně stanovené za takové práce v příslušných mzdových předpisech a že obviněný všechny příjmy z této činnosti řádně zdaňoval a také z nich platil vyměřenou mu daň. Z toho je zřejmé, že obviněný prováděl práce v souhlase s uzavřenými dohodami.

Když tedy okresní soud ve Frýdku - Místku i krajský soud v Ostravě vycházely z toho, že obviněný činnost spočívající v ošetřování paznehtů u dobytka provozoval neoprávněně, ačkoliv ve skutečnosti šlo o činnost, k jejímuž provádění nebylo povolení třeba, v důsledku toho posoudily jeho jednání jako trestný čin nedovoleného podnikání podle § 118 odst. 1 tr. zák., porušily zákon v ustanovení § 118

odst. 1 tr. zák.